

tíðindablaðið
sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kaimar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Samgongur og neyðsemjur

oddagrein

OKKARA demokratiska stýrisskipan er soleiðis háttað, at tað kreist fleirtal av teimum fólkaavlaði at skipa eina stjórn. Tað hevur síðani Heimastýrisslógin varð samtykt ikki eydnast nekrum einstøkum flokki at fáa avgjörðan meirluta, og tí hevur verið neyðugt at skipa landsstýri við lutteku av fleiri politiskum flokkum — sonevndum samgongum.

VIT hava havt nógvur tilíkar samgongur, og í dag hava vit eina fyra-flokka samgongu. Tað er einki dultmál, at slíkar stórar samgongur kunnu arbeiða tungt og seint og er oftani torført at koma til endaligar avgerðir í ymsum málum. Hetta er so tann prísur, vit mugu gjalda fyrí okkara parlamentariska stýrisslag. Við hesum verður tó ikki sagt, at ein fleiriflokka samgonga neyðturviliga er av tí ónda, tó at vansar eru.

HVUSSU nógu fæst burtur úr hjá eini samgongu í Tinganesi, kunnu tað vera fleiri og ymsar metingar um. Segan sigur okkum í hvussu so er, at land okkara við undanfarnu samgongu millum fólkaflokkinn, sambandsflokkinn og sjálvstýrisflokkinn, gjørdist í so fátæksligt, hvað einum vælviðandi fólkaræði viðtók. Tann samgongan uppfann ta nógu umræddu grein 13, sum var ein háðan móti fólkaræðinum og tí avgerðar-rætti, sum okkara politikarar er litið upp í hendi, tá tað snýr seg um at stjórna landinum.

VIÐ grein 13 kundi ein einsamallur flokkur í tæverandi samgongu, leggja veto ímóti málum, sum hann metti høvdu prinsipiellu týðning fyrí hann. Fylgjan bleiv, at ein ørgrynna av stórmálum kundi ikki loysast, tí ein av flokkunum brúkti grein 13.

HENDA samgongan ynskti ikki at yvirtaka grein 13 frá hinum landsstýrinum og gott tað sama. Men fyrí tað er ikki sagt, at henda samgongan í øllum ferum sleppur snikkaleys burtur úr ósemjum. Her eru flokkarnir noyðdir til at lata eitt sindur her fáyrí at fáa nakað ígjøgnum har.

AT so eisini smærri flokkar við lutvist fáum væljarum aftanfyrí seg skulu hava so nógu at siga, sum stæðan jú er, er so eisini nakað, vit eru noyðd til at góðtaka, tí soleiðis er okkara stýrisskipan háttað.

EISINI henda samgongan hevur verið og er ósamd um ymisk mál, men tað hevur so higartil eydnast at finna semjur, sokallaðar politiskar neyðloysnir, og á tann hátt hevur

borið til at arbeiða viðari við øðrum týðningarmiklum málum.

NÚ hevur andstæðan í bløðunum gjørt nógu burtur úr trætumálum í Tinganesi og sjálvandi roynt at sett kílir í hjólið. Enn hevur tað so ikki eydnast teimum at stæða hjólinum. Nú kann orðið semja og neyðloysn ljóða sum nakað negativt og ringt. So nýtist als ikki at vera. Eitt dømi um eina eftir okkara metan góða neyðsemju er ferjulegumálið. Her eru fleiri flokkar komnir ásamt um at byggja eina ferjulegu millum Kirkjubø og Velbastað, t.v.s. á øðrum plássi enn menn higartil hava ynskt ferjuleguna. Hóast neyðloysn, so kortini ein góð loysn.

ONNUR stórmál, sum samgongan í lötuni hevur at dragast við, er vatnorkuútbýggingin hjá SEV. Eisini her roynir andstæðan at seta kílir í. Men her er tað landsstýrisins ábyrgd og skylda sum ovasti myndugleiki at tryggja, at SEV fremur ta skilabestu loysnina.

LANDSSTYRIÐ hevur ynskt at kanna ein part av orkuútbýggingini og møguleikarnar fyrí at broyta part av hesi útbýgging, tí tað heldur ein broytt útbýgging verður ein ágóði fyrí okkum øll í framtíðini. Men eisini her mugu vit so taka við, at tað eru fleiri flokkar, sum skulu gera av, hvørjar avgerðir skulu takast.

Samgongan hevur tó slept grein 13 og tað má tí ikki koma so vitt, at einstakir tinglimir einsamallir kunnu seta bein fyrí eini samgongu, tí talan er um eitt mál, sum teir hava serligan áhuga fyrí.

VIT hava valt at samarbeiða, og tí eru vit øll noyðd til at taka við, at alt ikki altíð gongur, sum okkum lystir. Hetta er partur av treytunum fyrí at vera í eini samgongu. Men harfyrí er ikki sagt, at politikarar skulu sleppa sínnum sínarmiðum. Spurningurin er bert, um vit vilja ganga undir tær treytir, sum eitt fleiriflokka samarbeiði setir.

ALLIR samgonguflokkarnir valdu á sinni ikki at skipa eina samgongu saman við fólkaflokkinum, júst tí teir meta, at tað fór at vera ógjørligt at reka eitt opið og ærligt samarbeiði við einum ávísnum tingmanni sum tungan á vágskáluni. Tí er at fáa sum mest burtur úr Føroya landi at gagni — nú hesin eini tingmaðurin ikki hevur møguleikan innan samgongugátt at seta kílir í hjólini í Tinganesi, men noyðist at gera tað í sínum egna andstæðublað.

jamú

Sinnissjúkra-deildin og pleygarar

Ein viðmerking til tað, ið hevur verið at lisið í bløðunum seinastu dagarnar um psykiatrisku deildirnar.

Tá eg havi væl av kunnleika til, hvat tað vil siga, at vera sinnisbrekaður og rokt av slíkari sjúku í tí dagliga, fari eg her at siga nokur orð um viðurskiptini á tí umræddu afturlatnu deildini á Landssjúkrahúsinum.

Eg vil beinanvegin sláa fast, at eg skilji fult væl teir psykiatrisku pleygararnar, tá teir siga, at teir møguleiga fara til hús, tí teir eru so fámentir. Orsøkin er, at teir siggja seg ikki færa fyrí at klára arbeiðsstrýtið undir núverandi umstøðum.

Hesin lágt skipaði starvsmannabólkur á afturlatnu deildini er ikki nakað nýtt. Nei, hetta tykist sum eitt gamalt sár, sum leiðslan á Landssjúkrahúsinum ongantíð hevur fingið at grøða saman. Tað kundi tókst, at vilji leiðslunnar ikki hevur verið tann besti. Á teimum fáum fundum, sum hava

verið, er sjálvandi rættliga nógv verið lovað, men hvat er síðani hent, rætt og slætt einki.

Eg veit, at trygdarskipanin á afturlatnu deildini ikki hevur virkað gagnliga í nógv ár, orsakað av pleygaratroti. Hetta hevur verið fort fram alt ov ofta, men leiðslan á sjúkrahúsinum hevur ikki latið við seg komið. Avleiðingarnar av hesum eru jú ikki tær, at fyrístøðukvinnan, sjúkrahústjóin ella onnur av teirra slag, fáa ein undir vang, um tað skuldi verið ógvíslegir sjúklingar tað snúði seg um.

Nei, hesi yvirornaðu sita heitt í teirra vælpolstraðu stólum, meðan teir fáu pleygarar, sum eru á vakt, mugu royna at sissa viðkomandi sjúkling, í hvørjar stöðu pleygararnir hava sýnt stak gott hegni og eru ógvuliga sinniligrir, tá slíkar stöður taka seg upp.

Vit vita øll væl, at innan ávisar sálarsjúkur er til tíðir nógv óði á summum sjúklingum. Ein kann hugsa sær, at tá ikki altíð er tespiligt at vera pleygari og so fámentir, sum

teir eru í lötuni. Pleygararnir bliva sjálvandi sum onnur fólk, eisini troyttir at arbeiða kvøld, dag og nátt í skiftivaktum, oftast bert átta timar ímillum.

Í lötuni fáa pleygararnir innrignar teir fáu frídagar, teir skuldu havt. Er tað ikki so, at øll ynskja fri av og á? Onkur vildi nú sagt, ja so fáa pleygararnir óivað nógvu løn og viðbót fyrí hetta strævna arbeiðið. Nei so er ikki, einki fáa teir pengapungin at flóta yvir av pleygaralønini. Hesin arbeiðsbólkur er so langt afturútsigldur lønini viðvikjandi, at tú hevði gløtt við, hevði eg nevnt nokur tøl.

Eg sigi við tykkum, sum sita við leiðsluni og hava ábyrgdina, latið vera við at draga tað longur út, tit hava hugsað nógv leingi. Gevði pleygarunum fleiri starvsfelagar og betri arbeiðsviðurskipti, tá eru tit við til at bota um korini hjá tí sinnissjúka og lætta honum dagligdagin, og sjálvi fáa tit tað betri innanborða tá.

SSF

Ræstkjótaveitsla

Í samband við 50 ára føðingardagin hjá **NORÐOYA JAVNAÐARFELAG** verður veitsla við røstum kjøti og súpan 8. mars kl. 19.30 á Skúlaheiminum.

Eftir borðhaldið verður harmonikudansur.

Listi til tekningar liggur hjá **Anfinn Norðbú tlf. 55178** og **Olantu Hansen tlf. 56114** til hósdegan 6. mars kl. 20.

Kostnaður 150 krónur.

NEVNDIN

Lesið um
ítrótt í
sosialinum